

BELGIË LICHTGEWICHT ONDER OESO-LANDEN

Pensioenfondsen licht in het rood

De Belgische pensioenfondsen beheren samen 16 miljard euro. Daarmee is de sector een lichtgewicht in vergelijking met de meeste andere industrielanden.

BRUSSEL | De pensioenfondsen – niet te verwarren met de pensioenspaarfondsen waarin u jaarlijks fiscaal vriendelijk 910 euro kan storten – hebben op het eerste gezicht een erg zwak jaar achter de rug. Hun gemiddeld rendement bleef steken op -0,32 procent. Als ook rekening wordt gehouden met de inflatie daalt het rendement tot -3,68 procent. Maar 2011 was dan ook geen modaal jaar, zegt voorzitter Philip Neyt van de Belgische Vereniging van Pensioeninstellingen (BVPI). De schulden crisis hield de eurozone het hele jaar in haar greep en deed een goed gespreide beleggingsportefeuille, al gauw 10 procent in het rood belanden. 'In die omstandigheden is een nulresultaat dus heel behoorlijk.' In 2009 en 2010 deden de pensioenfondsen het stukken beter, met rendementen van respectievelijk 15,7 en 9,5 procent, maar

dat soort rendementen, 'waarmee we vooral in de jaren '80 en '90 verwend werden', zegt Neyt, 'liggen waarschijnlijk definitief achter ons.' Hij verwacht de komende jaren gemiddelde zo'n 2 procent, na aftrek van de inflatie.

Geen beperking

De jongste tien jaar blijft het gemiddeld reëel rendement echter steken op maar iets meer dan 1 procent. Toch wil Neyt niet weten van een beperking van het wettelijk gegarandeerde rendement dat nu op 3,25 procent per jaar ligt voor werknemersstortingen en 3,75 procent als de storting door de werkgever wordt gedaan. 'Wie gewoon in Belgische staatsobligaties belegt, haalt nu al een rendement van meer dan 3,5 procent.'

Ondanks de beursperikelen van de jongste twee jaar bleef het percentage aandelen in de portefeuille van een modaal pensioenfonds stabiel op 37 procent. Dat wijst erop dat aandelen werden bijgekocht. Obligaties zijn nu goed voor 52 procent van de portefeuille, het resultaat van een nagenoeg constante stijging van iets minder dan 40 procent in 2004. Overheids- en bedrijfsobligaties verdelen de koek nagenoeg perfect onder elkaar.

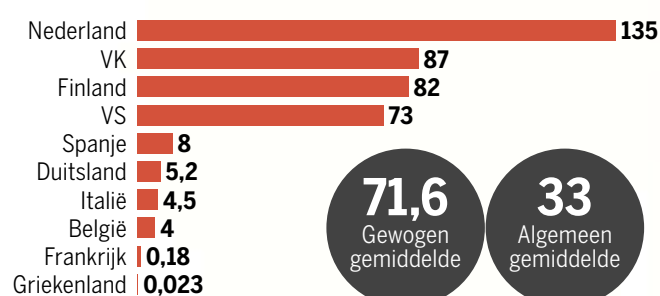
De Belgische sector van de pensioenfondsen is een lichtgewicht als hij vergeleken wordt met het gemiddelde van de industrielanden. Gemiddeld beheren die een vermogen dat overeenkomt met bijna 72 procent van het bruto binnenlands product (bbp) van het land waarin ze actief zijn. Nederland is koploper met bijna 135 procent, België haalt nauwelijks 3,77 procent.

Opvallend is wel dat de meeste landen van de eurozone aan de staart bengelen van de vergelijking, met 7,9 procent voor Spanje, 5,18 procent voor Duitsland, 4,6 procent in Italië en zelfs maar 0,18 procent in Frankrijk. Dat heeft veel te maken met het niveau van de wettelijke pensioenen en met andere vormen van pensioenopbouw, zoals het pensioensparen in ons land. (lc)

Pensioenfondsen

In verhouding tot het bbp

Cijfers 2010, in procent van het bbp

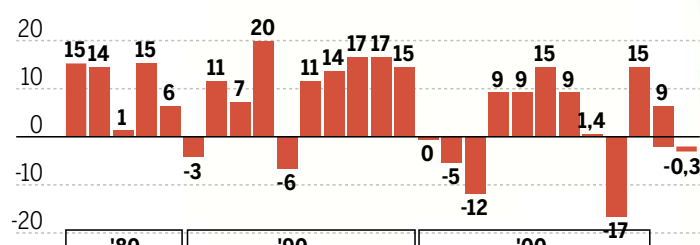

71,6
Gewogen gemiddelde

33
Algemeen gemiddelde

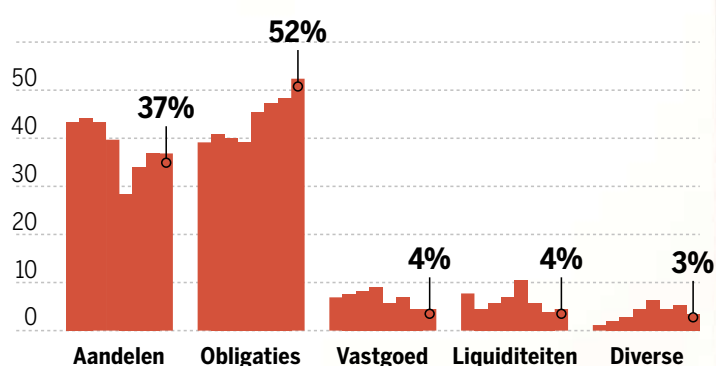
Rendement afgelopen 27 jaar

Evolutie 1985 - 2011, in procent

Waar zitten onze activa?

Evolutie 2004-2011, in procent

Binnenkort 1,3 miljoen aangeslotenen

- Einde 2010 waren 858.074 Belgen aangesloten bij een pensioenfonds. 561.000 daarvan bouwden op dat moment actief aan hun pensioenrechten, 41.500 ontvingen toen een pensioenrente en 256.000 waren 'slapende aangeslotenen' die van werkgever zijn veranderd, maar nog een pensioenpotje hebben staan bij het fonds van hun vorige werkgever.

Uit het 'tweejarig verslag' van de sector blijkt echter dat er in de periode 2010-2011 nog 14 sectorale pensioenregelingen zijn bijgekomen, waardoor het totaal aantal aangeslotenen binnenkort opgelopen zou moeten zijn tot 1,3 miljoen.

- De 'democratisering' van de aanvullende pensioenen begon in ons land relatief laat, waardoor de bedragen die pensioenfondsen nu gemiddeld uitkeren veel lager liggen dan normaal verwacht kan worden, gelet op de pensioenen die worden opgebouwd.

- De 226 pensioenfondsen die ons land rijk is, keerden in 2010 samen 896 miljoen euro uit aan gepensioneerden. Ruim 603 miljoen euro werd uitgekeerd als eenmalig kapitaal, de rest onder de vorm van rentebetalingen.

- Het gemiddeld pensioen dat via pensioenfondsen wordt opgebouwd, kwam volgens een studie van de KULeuven in 2007 overeen met een geïndexeerde maandelijkse rente van 471 euro.

- De rechten van de (toekomstige) gepensioneerden worden in ons land gegarandeerd door de werkgever. Als het fonds het vereiste minimumrendement niet haalt, moet het bedrijf bijpassen. Verlaging van de uitkeringen, zoals sommige Nederlandse fondsen zullen moeten doen, is in ons land dus uitgesloten. Die verlaging heeft overigens vooral te maken met de Nederlandse wetgeving die vooral naar de dekkingsgraad op korte termijn kijkt. (lc)

FINANCIËN

Cadeau van 1,1 miljard voor pensioenstelsel

VAN ONZE REDACTEUR
GUY TEGENBOS

BRUSSEL | De truc met het 'loonplafond' in het pensioenstelsel van de werknemers zorgt ervoor dat al degenen die 50.000 euro of meer verdienen (bruto per jaar), samen meer dan een miljard per jaar cadeau doen aan het pensioenstelsel. Het is de eerste keer dat dit berekend wordt. Het was topman Philippe Colle van Assuralia, de vereniging van verzekeraars, die het cijfer bekend-

maakte op een studiedag gisteren van de consultants PWC en **Deca-vi**.

De uitleg is simpel. De bijdrage die betaald wordt voor het pensioen van werknemers, is een percentage van hun loon. Van hun volledige loon.

Hun pensioenuitkering houdt ook rekening met het loon dat ze verdienen, maar niet met het volledige loon. Met het gedeelte dat boven het 'loonplafond' uitstijgt (nu 49.600 euro bruto per

jaar), wordt geen rekening gehouden. Men betaalt er wel bijdragen voor, maar krijgt er niets voor terug.

De som van al die bijdragen die het loonplafond overstijgen, bedraagt 1,1 miljard. Dat is het cadeau dat degenen die iets meer dan gemiddeld verdienen, jaarlijks doen aan de pensioenkas. Hun 'solidariteit', zei Assuralia. Hun verzekeraars gingen ook in de tegenaanval tegen degenen die niet willen weten van de 'extrale-

gale' aanvullende sectorale of bedrijfspensioenen; die zijn tegen de 'fiscale aftrekbaarheid van bijdragen van werkgevers en werknemers voor zo'n pensioenfonds of -verzekering.

Door de fiscale aftrekbaarheid van de bijdragen van werkgevers en werknemers, mist de staat 1,6 miljard aan inkomsten.

Maar die pensioenen brengen ook op: een taks van 16 of 10 procent bij de uitkering, een bijdrage van 3,55 procent voor de ziekte-

verzekering, een solidariteitsbijdrage van 1 à 2 procent, een taks van 8,86 procent op de werkgeversbijdrage en een premietaks van 4,4 procent. Dat levert de staat 1,240 miljard op.

Het verschil bedraagt 'maar' 360 miljoen en niet de vele miljarden die de tegenstanders vermelden. Dat verschil zal nog verder krimpen, omdat het aantal mensen dat zo'n pensioenuitkering krijgt, drastisch zal toenemen, zegt Assuralia.